

Verlag Wetenschappelijke Commissie 27 april 2006

- de Sterre S8 Krijgslaan Gent 14 uur -

Aanwezig:

Ilse De Mesel, Guido Dumon, Nancy Fockedeey, Rudy Herman, Brigitte Lauwaert, Jan Mees (voorzitter), Jaak Monbaliu, Marnix Pieters, Jan Seys (verslag), Stefan Van Damme

Verontschuldigd:

Jean Berlamont, David Cox, Patric Jacobs, Nico Koedam, Jean Lanckneus, Georges Pichot, René Van Grieken, Gilbert Van Stappen, Fabienne Vanderstraeten, Filip Volckaert, Natalie Beenaerts, An Cliquet, Farid Dahdouh-Guebas

- 1. Verslag vorige vergadering: geen opmerkingen**
- 2. Bijkomende agendapunten: geen**
- 3. Wijzigingen samenstelling Wetenschappelijke Commissie**

Ir. Guido Dumon (afd. Kust van de IVA Maritieme Dienstverlening en Kust, hoofd van de Vlaamse Hydrografie) wordt verwelkomd als nieuw lid van de Wetenschappelijke Commissie van het VLIZ. Hij dankt VLIZ voor de uitnodiging en stelt Nathalie Balcaen voor als zijn plaatsvervanger. Ook nieuw is Fabienne Vanderstraeten (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Internationaal Milieubeleid – de vroegere afdeling Europa en Milieu van AMINAL; coördineert Vlaams Overleg Marien - Maritiem), die Els Martens zal vervangen maar verontschuldigd is voor deze vergadering. Els Martens wordt plaatsvervanger. Tenslotte wordt ook Rudy Herman – tot nu toe als waarnemer vertegenwoordigd – formeel lid van de Wetenschappelijke Commissie.

4. Andere beslissingen van de Raad van Bestuur

Uitzonderlijk is de Raad van Bestuur samengekomen op een vroegere datum dan de Wetenschappelijke Commissie. De belangrijkste behandelde punten betroffen:

- het geplande bezoek van minister Moerman aan het IOC Project Office for IODE (24 april 2006);
- het aangekondigd bezoek van ZKH prins Laurent op 15 mei;
- de beslissing om Ann-Katrien Lescauwet op te nemen in het vast kader (beleidsondersteuning; indicatorenwerk);
- de bekrachtiging om opnieuw vakantiejobs uit te schrijven en een open uitnodiging aan onderzoekers om hierop in te gaan.

Daarnaast is kpt. Yves Goossens (hoofd van de DAB Vloot) benoemd als bestuurder van het VLIZ. Reder Willy Versluys is benoemd ter vervanging van Bart Schiltz. De andere leden zijn in hun functie verlengd voor drie jaar.

5. Hoogtepunten jaarverslag VLIZ 2005, nieuwe website en databanken

Jan Mees overloopt het jaarverslag 2005, een document dat moet rapporteren over de performantie van het VLIZ en zal worden geüpgraded tot een goed geïllustreerd jaarboek.

Het jaarboek 2005 zal ook een terugblik omvatten op de opstartperiode 1999-2004 van het VLIZ.

6. Nieuw initiatief: de 'VLIZ Ronde van Vlaanderen' en eerste oefening herdenken VLIZINE

Jan Mees schetst opzet en doelstellingen van dit nieuwe initiatief. Bedoeling is om een nog meer proactieve rol te gaan spelen in de netwerking met onderzoeksgroepen en administraties. In een beurtrol zullen op 3-4 jaar tijd alle groepen gedurende een halve dag een VLIZ-bezoek krijgen. Gedurende deze bezoeken zullen de verwachtingen vanuit de onderzoeksgroep worden gedetecteerd, zal worden geïnformeerd wat VLIZ voor de respectievelijke groep kan doen en zal worden gewerkt aan de actualisatie van databanken en bibliotheekbestanden. Ook de nieuwe rubriek 'Vlaams zeeonderzoek' in de digitale nieuwsbrief VLIZINE kadert hierin (publicaties Vlaamse onderzoekers).

7. Brainstorm dagorde volgende vergadering (uitgebreide commissie, volledige dag te Oostende)

Na een succesvol initiatief vorig jaar zal ook dit jaar een volledige dag in juni worden gereserveerd voor een uitgebreide commissievergadering. Tijdens de voormiddag is er een 'gewone' vergadering van de wetenschappelijke commissie, maar open voor andere geïnteresseerden. 's Namiddags zijn er een reeks toelichtingen m.b.t. actuele thema's. Mogelijke onderwerpen zijn: digitale onderzoeksinfrastructuur (zie agendapunt 11), een toelichting door Rudy Herman over de perspectieven voor mariene wetenschappen binnen FP7, de plannen voor een nieuw Vlaams onderzoeksschip en andere nieuwe VLIZ-initiatieven.

8. Kalender 'IOC Project Office for IODE'

Zie bijlage met kalender en nieuwe brochure project office. Jan Mees vermeldt ook nog de GIS opleiding die voor het VLIZ personeel zal worden georganiseerd in het Project Office for IODE en die gegeven wordt door een doctor in de mariene GIS. Deze opleidingen staan open voor geïnteresseerden aangedragen vanuit de wetenschappelijke commissie.

9. ESF Marine Board: eventuele verhuis naar Oostende, agenda 'Spring Plenary Meeting', Navigating the Future III

Jan Mees is vertegenwoordiger van het FWO in de ESF-MB. Momenteel is binnen de schoot van de ESF-MB een update van het strategische document 'Navigating the Future III' in voorbereiding (in bijlage). Dit document is één van de belangrijkste stukken voor DG-Onderzoek ter voorbereiding van FP7. Laatste reacties kunnen nog in extremis (ten laatste volgende week). Jan Mees maakt ook melding van een syntheseslijst van belangrijke onderzoeksthema's die is opgesteld door ESF-MB (in bijlage).

Over de eventuele verhuis van het ESF-MB secretariaat naar Oostende wordt beslist op de 'Spring Plenary Meeting' van de MB in Noorwegen op 11-12 mei (programma van deze meeting is nog niet beschikbaar). Indien positief worden 5-tal pakhuizen gerenoveerd om MB te accommoderen.

10. Investeringsen

Het dossier rond een nieuwe Zeeleeuw (cf. Herculesfonds onder 11) wordt verder opgevolgd. De andere investeringen die zijn voorgesteld op de vorige vergadering van de Wetenschappelijke Commissie zijn gerealiseerd. Intussen wordt nog de mogelijkheid onderzocht voor de aankoop van een kleine ROV om onderwaterbeelden te maken (ook interessant bevonden door Marnix Pieters in functie van wrakprospectie).

Terzelfdertijd is de werking van de 'rigid inflatable boat' Zeekat geoptimaliseerd door de updating van elektronische apparatuur aan boord en de aanschaf van een nieuwe pick-up. Jan Mees doet een open oproep om bijkomende infrastructuurnoden te melden zodat hiermee kan worden rekening gehouden.

11. Digitale onderzoeksinfrastructuur voor Vlaanderen

De nota 'Bits & Bites in O&O' (in bijlage) schetst deze actie om digitale onderzoeksinfrastructuur vorm te geven. Het betreft twee initiatieven nl. Het Herculesfonds (grote onderzoeksinfrastructuur, 'bottom-up', gelinked aan FWO) en EWI-digitaal ('top-down', zal snel worden opgestart). In een eerste fase is hiervoor 6 miljoen EUR voorzien, waarvan 2 miljoen EUR voor het elektronisch netwerk; voor de besteding van de overige 4 miljoen EUR is een taskforce opgericht waarin VLIZ, universiteiten, wetenschappelijke instellingen en privé-onderzoeksinstellingen zetelen. Tegen oktober 2006 komt er een flexibel doelstellingsplan voor de volgende 2-3 jaar. Jan Mees overloopt de uitbouw zoals geschetst in de nota. Vanuit de rol van ondersteuning van mariene wetenschappen zal het VLIZ meedenken rond verschillende onderwerpen: digitale bibliotheken, uitwisseling van gegevens, thesauri, aankopen licenties software, GRID computing etc. Jan Mees roept de aanwezigen op om de nota te lezen en suggesties te doen die op de volgende vergadering zullen worden besproken. Jaak Monbaliu ziet o.a. nut in het aanbieden van kaartmateriaal, meteorinformatie en/of een goed technisch woordenboek naar andere talen. Rudy Herman zorgt voor gespecialiseerde toelichting op de zitting van de Wetenschappelijke Commissie van 23 juni a.s.

12. Samenwerkingsakkoorden met onderzoeksgroepen en administraties

Jan Mees verwijst naar de lijst van bestaande overeenkomsten op de VLIZ website en verklaart het nut en de nood aan samenwerkingsovereenkomsten voor het VLIZ. In bijlage is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de KULeuven ingesloten. Een volledige versie wordt nagestuurd.

13. Evaluatie en vervolg Expeditie Zeeleeuw

Het educatief project 'Expeditie Zeeleeuw', opgemaakt in het kader van het actieplan Wetenschapsinformatie van AWI in 2004-2005 in partnership met SHE Consultancy en DAB Vloot en met de actieve inbreng van een uitgebreid net aan wetenschappers, kende zijn tweede editie. De winnaar (Barnum Instituut Roeselare), die de meest creatieve en inhoudelijk steekhoudende oplossingen aanbracht voor minimaal drie van de tien geschetste zeeproblemen, mocht vorige week aan de lijve ondervinden hoe onderzoek op de Noordzee verloopt. Met succes, niet alleen qua ervaring en inhoud, maar ook als stimulans om te kiezen voor wetenschappelijke richtingen. De Wetenschappelijke

Commissie oordeelt dat het opportuun is om deze actie ook volgend jaar te herlanceren, en eventueel uit te breiden naar het 4de jaar, minder verplichte modules op te leggen en beter/vroeger te communiceren. Ook andere educatieve projecten (o.a. educatieve filmpjes en digitale lespakketten) worden intussen uitgewerkt.

Marnix Pieters suggereert om eventueel een soort lerarencontactdag, naar analogie met de Jongerencontactdag, in te richten. Ilse De Mesel ziet een actie specifiek gericht naar jeugdbewegingen als optie. Stefan Van Damme oppert om ook promotiemateriaal ter beschikking te stellen via bv. Sealife e.a. Tenslotte wordt door Nancy Fockedeij geopperd om misschien ook iets Expeditie Zeeleeuw-achtig aan te maken voor het lager onderwijs.

14. Nieuwe projecten

Het OMES-project lijkt goedgekeurd waardoor de Scheldemonitoring die plaatsvindt sinds december 1995 kan worden verdergezet. VLIZ zal databeheer doen.

Een nieuw ingediend projectvoorstel is: 'Biological Data Archeology, Rescue and Integration for the Southern Bight' (zie bijlage), ter vrijwaring van historische biologische gegevens. Stefan Van Damme tipt om ook oude gegevens van het Loodswezen op te zoeken (via Eric Taverniers) evenals onderzoeksresultaten van Niels De Pauw en gegevens over Rotatoria van Schelde door prof. Gillard.

Jan Mees licht het project toe dat is opgezet met twee Oekraïense instellingen (zie bijlage).

15. POGO: Partnership for Observation of the Global Ocean

VLIZ werd recent gecontacteerd om te polsen naar de interesse om een grafische module en databank te ontwikkelen voor grotere onderzoeksschepen, om zo de uitwisseling en toegang tot andere platforms te vergemakkelijken. Via voorzitter Jan de Leeuw is ook de vraag gesteld door POGO om lid te worden (www.ocean-partners.org).

16. Overzicht voorbij en geplande evenementen

Er wordt een schets opgehangen van de succesvolle voorbij evenementen zoals de Jongerencontactdag 2006 (31 maart) en de studiedag MaredFlow (24 maart).

Bij de geplande evenementen wordt nader ingegaan op de studiedag over de Vlake van de Raan op vrijdag 13 oktober. Dit initiatief is er gekomen in navolging van eerdere studiedagen georganiseerd door het VLIZ over specifieke gebieden (zoals het Zwin, de Oostendse Spuikom en de Baai van Heist) en uit de nood aan wetenschappelijke, grensoverschrijdende info van dit gebied.

UNEP organiseert in oktober in China één van de grootste zeeevenementen ooit. Eén dag is voorbehouden aan 'Global partnerships', met workshops o.a. over Ocean Libraries te organiseren door VLIZ.

17. Overzicht nieuwe en geplande publicaties

De eerstvolgende Grote Rede zal in vierkleuren worden uitgegeven en bevat vijf nieuwe rubrieken. Ook nog voor de zomer zal de allerlaatste VLIZ-Nieuwsbrief van de persenvormen, evenals het eerste VLIZ Jaarboek (2005). Andere recente publicaties betreffen een folder van BenCoRe (zie bijlage), het symposiumvolume 'Fishery, trade and piracy' (trekker VIOE, wordt uitgedeeld ter zitting) en een rapport over Europese duurzaamheidsindicatoren voor Nederland (in opdracht van RIKZ).

Daarnaast kan worden gemeld dat de 'Strandgids. Het Vlaamse Strand - Geomorfologie en dynamiek' gedrukt is en op 16 mei zal worden voorgesteld. Tevens zijn twee affiches over het leven in de zee en aan de kust in volle ontwikkeling, evenals de 'Macrobelt-atlas', een initiatief van de sectie Mariene Biologie van UGent, i.s.m. ILVO-Visserij, voor Federaal Wetenschapsbeleid.

16. Varia

Voor het Vlaamse Wetenschapsfeest eind oktober te Gent wordt een open oproep tot participatie gedaan. VLIZ zal een standplaats reserveren en hoopt diverse onderzoeksgroepen te kunnen inschakelen rond 'zeekennis' en met als rode draad de Schelde (in de ruimste betekenis van het woord).

17. Volgende vergaderingen

vrijdag 23 juni 2006 ganse dag Oostende
donderdag 12 oktober 2006, 14.00 uur, De Sterre, Gent
vrijdag 15 december 2006, 14.00 uur, De Sterre, Gent